SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE
Nehajska 7, 10000 Zagreb
SKP - OIB: 81963583820 http://www.skp.hr

Urudžbeni broj:	Način slanja:	Datum:	Broj tiskanih primjeraka: 7
SKP-I-02-10/2020	poštom/elektroničkom poštom	12.8.2020.	

Naslovljeno:

- **Ministarstvo unutarnjih poslova RH, n/p potpredsjednika Vlade RH i ministra unutarnjih poslova, gospodinadr. sc. Davora Božinovića -** voditelj radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova
- **MUP REPUBLIKE HRVATSKE (POSTAVITI NA OGLASNE PLOČE)**
  - ✓ **Članstvu SKP-a**
  - ✓ **Kabinetu ministra**
  - ✓ **Upravama u sjedištu**
  - ✓ **Ravnateljstvu policije**
  - ✓ **Policijskim upravama**
  - ✓ **Policijskim postajama**

Poziv na broj:	**Broj stranica:** 7	**PRILOZI:**

Predmet: Smjernice Sindikata kriminalističke policije koje bi trebale pratiti preustroj kriminalističke policije, dostavljaju se.-

Poštovani gospodine ministre,

obraćamo Vam se kao voditelju radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova s intencijom ostvarenja, nadamo se zajedničkih ciljeva, predstojeće reorganizacije, te Vam s tim u vezi želimo istaknuti nekoliko vrlo bitnih točaka koje smatramo presudnim za funkcioniranje policijske službe općenito, a na što je i prethodno više puta od strane ovog Sindikata ukazivano.

Prije navođenja samih smjernica još jednom moramo izraziti negodovanje obzirom na činjenicu da nas se nije uključilo u rad radne skupine te da smo za planirani preustroj saznali iz medija, na koji način je ponovno izostala nužna komunikacija unutar sustava između svih potencijalnih dionika u planiranju preustroja, radi čega smatramo da je ovaj preustroj umjesto od početka krenuo od kraja, odnosno već je poznato koliki su kadrovski viškovi koje uštede će se postići itd.Dakle, nije nužno „biti policajac“ da bi svi oni na koje se reorganizacija odnosi shvatili da je kostur reorganizacije već složen i da neko novo mišljenje neće imati previše utjecaja na njegove eventualne izmjene.

Bez obzira na ovaj trajno ponavljajući izostanak osnovnih elemenata suradnje, istim strpljenjem i željom za boljitkom kojim članovi ovog Sindikata godinama rade posao kriminalističke policije, unatoč svim poniženjima i nepravdama kojima su za to nagrađeni kroz sve dosadašnje reorganizacije, ovaj Sindikat još jednom želi ukazati na vrlo skupe probleme u radu, na što smo od svog osnutka raznim rotacijama

rukovodstva MUP-a dostavljali konstruktivno mišljenje glede preustroja kriminalističke policije, pa čak i cjelovitu shemu preustroja kriminalističke policije koja je bila produkt višemjesečnog rada naše radne skupine koju su činili volonteri koji su nesebično i samopožrtvovno odradili ovaj zahtjevan posao u svoje slobodno vrijeme.

Kao osnovno prije bilo kakve skupe promjene i nepopravljive štete, policiji kao sustavu je konačno nužna tzv. GAP temeljita analiza koja se sastoji od ključnih elemenata:

- Analiza konteksta organizacije
- Definiranje vanjskih i unutarnjih čimbenika koji utječu na sustav kvalitete
- Identifikacija zainteresiranih strana i njihovih očekivanja
- Analiza rizika i prilika te potrebnih aktivnosti upravljanja rizicima
- Definiranje potrebnih resursa za sustav upravljanja

U nastavku dopisa dostavljamo Vam općenite smjernice kojima bi se po našem mišljenju trebalo voditi prilikom kreiranja preustroja kriminalističke policije, a zasigurno ćemo u našim dopisima koji će uslijediti tijekom ovog procesa ponoviti i dostaviti Vam i naš osvrt na konkretne mjere koje se predlažu:

PODJELA KRIMINALITETA I KRIMINALISTIČKIH ISTRAŽIVANJA

U svrhu usklađivanja nadležnosti ustrojstvenih jedinica policije, u odnosu na njegovu složenost i teritorijalnu rasprostranjenost, kriminalitet se dijeli na sljedeće razine:

- manje složeni lokalni kriminalitet (lakši predmeti),
- regionalni složeni ili organizirani kriminalitet (teški predmeti),
- nacionalni složeni ili organizirani kriminalitet (složeni predmeti).

Podjelu kriminaliteta slijede i tri organizacijske razine ustroja kriminalističke policije koja provode i odgovarajuća kriminalistička istraživanja:

- lokalna razina – policijske postaje,
- regionalna razina – policijske uprave,
- nacionalna razina – ravnateljstvo policije.

HORIZONTALNO-VERTIKALNA SPECIJALISTIČKA PODJELA POLINIJAMA RADA

Linijskom podjelom rada unutar kriminalističke policije, koja mora biti uvezana teritorijalno u svim sastavnicama pa tako i linijski vertikalno, dobijemo jasnu sliku kako treba biti organizirana kriminalistička policija na način da su sve sastavnice povezane vertikalno i horizontalno i da djeluju kao jedinstven i efikasan sustav. Dosada se nedvojbeno pokazalo kako je specijalistički pristup kroz formirane linije rada(koje bi činili specijalizirani policijski službenici linije rada određene vrste

kriminaliteta)najučinkovitiji način borbe protiv svih oblika kriminaliteta na svim razinama.

Navedenu tvrdnju potkrepljuje činjenica da je u većim policijskim postajama nakon ukidanja linija rada došlo do spontane neformalne podjele po linijama rada radi lakšeg praćenja pojavnih oblika kriminaliteta, te lakšeg otkrivanja počinitelja kaznenih djela i koordinacije rada, a također je slična pojava zapažena u službama za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima su se isto tako profilirale grupe specijalizirane po linijama rada (droge, organizirani, gospodarski...).

Također navedenu tvrdnju potvrđuje i neuspjeli eksperiment objedinjavanja linija rada organiziranog kriminaliteta, droga, gospodarskog i visokotehnološkog kriminaliteta u 9 policijskih uprava nižih organizacijskih kategorija, obzirom da se metodika suzbijanja kaznenih djela iz domene kriminaliteta droga, organiziranog, gospodarskog, općeg i visokotehnološkog kriminaliteta uvelike međusobno razlikuje, te se jednako tako razlikuju i kompetencije policijskih službenika koji rade na tim poslovima, tako da se po trenutnom principu spaja nespojivo.

Bitno je naglasiti kako se u izradi nove strategije Europske komisije koja se odnosi na pristup borbi protiv kriminaliteta upravo naglašava efikasnost specijalističkog pristupa, a ne objedinjavanja nesrodnih ustrojstvenih jedinica.

SAMOSTALNOST

Dosadašnja praksa pokazuje da su ustrojstvene jedinice kriminalističke policije učinkovitije što su samostalnije u radu tj. ukoliko u što manje zadaća koje pred njihstavlja kriminalističko istraživanje moraju tražiti angažman izvan svoje UJ.

STVARNA PROBLEMATIKA

Jedan od glavnih ciljeva svake reorganizacije bilo bi postizanje one razine organizacije kriminalističke policije koja bi bila spremna učinkovito odgovorit na postojeću stvarnu problematiku, ali i na nove sigurnosne prijetnje. Što se tiče postojećih prijetnji,prilikom reorganizacije ne smije se zanemariti neotkriveni kriminalitet tzv. "tamne brojke" koji se nerijetko skriva iza nerelevantne statistike.

KADROVSKO POPUNJAVANJE

Kadrovsko popunjavanje UJ mora slijediti projekcije iz prakse, a koje se odnose na minimalan broj kriminalističkih službenika potrebnih za provođenje kriminalističkog istraživanja na određenoj razini uključujući i posebne dokazne radnje,pri tom uzimajući u obzir i čimbenike kao što su opseg posla, odnosno opterećenost drugim redovnim i izvanrednim radnim zadaćama, odsutnost s rada (godišnji odmori,bolovanja), dosadašnje rezultate i slično.

POLICIJSKO ZANIMANJE JE ZANATSKO

Problem neprimjerno visokih kriterija koji su propisani za radna mjesta ipostavljeni pred policijsku struku koja je uvelike "zanatska" struka, a kojima seuvjetuje napredovanje i imenovanje. U policijskom zanimanju policajca još uvijek prativažeća vrijednosna ljestvica koja slijedi redoslijed:

1. iskustvo,
2. predanost poslu i
3.školovanje.

STRUČNOST

Policijski službenici nisu dovoljno dobro izučeni za poslove koje obavljaju. Mladi/novi policijski službenik se sustavno i planski ne obučava, uz to nema ni standardne operativne procedure (osim milijun međusobno nepovezanih naputaka koji najčešće služe isključivo za „Pilatovo pranje ruku“). Mladi policajac ili policajka uče od onih koji ga okružuju, pa je njegovo znanje, predanost poslu i razvoj stvar mikrookoline, a ne sustava.

STANDARDNE OPERATIVNE PROCEDURE

Policijski službenici nemaju propisan način rada u dovoljnoj i dovoljno kvalitetnoj mjeri. Dobar propis jasno određuje i raspoređuje odgovornosti. Trenutno stanje je takvo da je sva odgovornost na policijskom službeniku, gotovo sve (osobito u kriminalističkoj policiji) je stvar njegove osobne procjene. U savršenom društvu to bi možda funkcioniralo, ali savršeno društvo ne postoji, odgovornosti se moraju propisati i rasporediti.

NEDOSTATAK KVALITETE RUKOVOĐENJA I UPRAVLJANJA POSLOVIMA

Kako onaj koji ne zna posao i nije mogao kvalitetno riješiti jedan predmet, nikada nije proveo kriminalističko istraživanje, nikada nikoga „nije zatvorio“ može upravljati organizacijom jedinicom u kojoj su mnogi predmeti? Na koji način će on ocijeniti što doprinosi učinkovitosti?

PREPOZNAVANJE KVALITETE, NAGRAĐIVANJE I KAŽNJAVANJE

Unutar sustava ne postoje unutarnjipropisi koji bi omogućili eventualnom kvalitetnom rukovoditelju da sankcionira nerad i nagradi rad. Ukoliko je skup potrebnih službenih postupanja u određenoj situaciji stvar procjene policijskog službenika a ne propisane procedure, na koji način rukovoditelj koji smatra da procjena službenika nije dobra i da taj službenik nije kvalitetno odradio posao može „kazniti“ takvog službenika?

Nikako. Rukovoditelj je tu nemoćan, jedino što može je sam odraditi posao ili i tim poslom opteretiti policijskog službenika koji je kvalitetniji. Time je kažnjen onaj koji radi, a nagrađen onaj koji ne.
Gorka, ali nesporna činjenica je da svi policijski službenici nisu zaslužili plaću. Neki su zaslužili puno više, a nekima bi trebalo doslovno naplatiti i WC papir, potrošenu vodu, električnu energiju i gorivo, jer ničim ne doprinose, naprotiv, ti ljudi su samo opterećenje i uteg onima koji rade, često su sredstvo u rukama naprijed opisanih nekompetentnih rukovoditelja. Uz to sve oni dodatno demotiviraju onoga koji radi, tako kada se govori o policijskom službeniku kao pojmu, ovu vrstu ljudi isključujemo iz tog skupa.

NEDOVOLJNO I NEKVALITETNO PROPISAN ODNOS POLICIJE PREMA DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA.

O tome je bilo dosta riječi kod nacrta protokola o suradnji s DORH-om. Policija kao tijelo samostalno nema velikog učinka. Sav njezin posao je stvaranje proizvoda za drugo tijelo koje nastavlja postupak, osim nekih djelatnosti tipa zaštita granice, donekle promet i preventiva općenito. Svjetski stručnjaci i teoretičari kažu da je najbolja preventiva pravedna presuda, jer presuda jednom počinitelju navodi mnoge druge potencijalne prekršitelje zakona da prije upuštanja u to sagledaju rizike, ako postoji ozbiljan rizik da će radi toga biti sankcioniran, manja je vjerojatnost da će se u to upustiti. Kod nas se policija ubija radom za koji od početka nema interesa drugih tijela DORH prvenstveno, jer je to njima komplicirano, traži skupa vještačenja, teško i td. Ako se DORH ne mora uključiti i u startu reći zanima li ih određeni proizvod ili ne, policija samostalno nastavlja skupu proizvodnju i konačno ima proizvod kojeg ne može nikom drugom „prodati“, jer je taj proizvod izrađen po mjeri DORH-a koji ga na kraju ne želi. Ekonomski gledano, čisti gubitak. Uređenjem naših međusobnih odnosa i preuzimanjem odgovornosti DORH-a koji je jedini „kupac“ ovakvih proizvoda te time određuje tržišne uvjete, nametanjem obveze da sudjeluje u proizvodnji ili proizvodnje nema, policija bi znatno smanjila troškove.

CJELOVITI PRISTUP REORGANIZACIJI

Parcijalni pristup reorganizaciji kriminalističke policije, bilo da se radi ohorizontalnom ili vertikalnom, mogao bi biti štetan ukoliko ne postoji jasna vizija kako će izgledati sve tri organizacijske razine kriminalističke policije.

Svi ovi problemi su od ovog Sindikata i prethodno naglašavani i nisu riješeni, niti će biti riješeni do te nove reorganizacije ili u takvoj reorganizaciji. Policijski sustav je skup, ne radi onih koji rade i doprinose, nego radi onih koji su uteg i kočnica, bilo da su te kočnice unutar (brojni nekompetentni rukovodioci i policijski službenici neradnici) ili izvan sustava.

Reorganizacijom na način na koji je zamišljena će se opet najviše zakinuti kriminalistička policije. Nema potrebe da u svakoj postaji postoji VSS linijski nositelj za javni red i mir, za prevenciju za bilo što, takvi će ostati u PU, na postaju i to na niži rang i plaću će upravo kriminalistički službenici, jer oni bez obzira na stručnu spremu rade sve policijske poslove, od „zasjede u grmu“, preko očevida, pretraga, ispitivanja, suzbijanja kriminaliteta droga, organiziranog kriminaliteta, općeg kriminaliteta sve do financijskih izvida i visokotehnološkog kriminaliteta.

Reorganizacija se dakle sprema kriminalističkoj policiji, i to je ta planirana ušteda - *plaće policijskih službenika kriminalističke policije.*

S tim u vezi dobrodošlo bi bilo da se u vezi planirane reorganizacije zatraži savjetodavno i stručno mišljenje te izrada hodograma od uglednih znanstvenika i članova akademske zajednice koji se bave upravljanjem i ustrojem velikih organizacijskih sustav kao što je MUP.

Konačno, držimo da je i ovaj put Sindikat kriminalističke policije ponovno ukazuje na skupe probleme u funkcioniranju službe koji proizlaze iz nedovoljne i nedovoljno kvalitetne propisom raspoređene odgovornosti unutar službe, nedovoljnog i nedovoljno kvalitetno propisanog odnosa policije s drugim tijelima, lošeg kadroviranja koje stvara balast koji na razini izvršitelja opterećuje i onako opterećene policijske službenike, a opterećuje i one kvalitetne rukovoditelje, zatim na probleme uzrokovane lošim kadroviranjem kad je u pitanju odabir rukovodećeg kadra koji posljedično nije sposoban prepoznati i usmjeriti posao, prepoznati kvalitetu, posložiti prioritete i postići učinkovitost koja se u dopisu naglašava kao razlog preustroja.

Dakle, ponovo imamo priliku da u novom preustroju pametnim promišljanjem uzevši u obzir što ovaj Sindikat smatra kao bitno, kao i sve drugo što proizlazi iz struke i težnje za boljitkom Ministarstvo unutarnjih poslova učiniti boljim i efikasnijim, a sve na boljitak hrvatskog naroda kao i svih policijskih službenika i drugih zaposlenika MUP-a koji su najvrjedniji resurs i prema kojemu se treba odnositi sa najvećom pažnjom, jer je čovjek ključ i uspjeha ali i neuspjeha i njega ne mogu nadomjestiti nikakve moderni računalni sustavi, nikakve aplikacije i sl.

U duhu korektnosti, ozbiljnosti te odgovornosti očekujemo da nam pravovremeno ostavite radne materijale glede planiranog preustroja posebice onog djela koji se odnosi na kriminalističku policiju, također očekujemo da nas i naše članstvo obavijestit tko će u radnoj skupini predstavljati kriminalističku policiju.

za Sindikat kriminalističke policije

Tomislav Štambuk, predsjednik

O TOME OBAVIJEST:
-MUP RH, Uprava za ljudske potencijale, n/p pomoćnika ministra, g. Ante Delipetra;
-MUP, Ravnateljstvo policije, n/r Glavnog ravnatelja policije, Nikole Miline;
-MUP RH, Ravnateljstvo policije, Ured glavnog ravnatelja policije, n/p načelnice Adrijane Bago;
-MUP RH, Uprava kriminalističke policije, n/p načelnika , g. Antonia Gerovca;